

Datum
2012-01-15Magnus Olofsson, VD
08 – 677 27 50, 070 – 647 28 83
magnus.olofsson@elforsk.seRegeringskansliet
Utbildningsdepartementet
U2011/6661/F
registrator@education.ministry.se

Remissvar – Horisont 2020

Elforsk – Svenska Elföretagens Forsknings- och Utvecklings- Elforsk – Aktiebolag – ger här synpunkter på Horisont 2020 – EU-kommissionens förslag till sammanhållet ramprogram för forskning och innovation för åren 2014–2020.

Elforsk anför följande:

1. Det är **tillfredsställande att energi även fortsättningsvis föreslås vara ett eget område** inom Horisont 2020.
2. Forskning och innovation förväntas stödja utvecklingen av energiområdet för ökad klimat- och resurseffektivitet samt för Europas försörjningstrygghet, bland annat genom att vara ett stöd för den europeiska strategiska planen för energiteknik (SET-planen). Budgeten för energiprogrammet är 5,8 miljarder euro¹. För att nå SET-planens mål har finansieringsbehovet bedömts till 50 miljarder euro de närmaste 10 åren från 2009². **Det behövs alltså finansiering från många källor utöver Horisont 2020.** Dit hör andra finansieringskällor inom EU, nationella program i medlemsstaterna och finansiering från europeiskt näringsliv bland annat via SET-planens så kallade industriinitiativ.
3. Vid tilldelning av medel bör i första hand **initiativ med förväntat stor klimat- och resurseffektivitet premieras.**
4. Innovation är centralt i förslaget. **Här vill Elforsk framhålla vikten av innovation i den breda betydelsen enligt Oslomanualen³**, det vill säga innovationer relaterade till såväl produkter (varor och tjänster), processer, marknadsföring som organisationer. Förslaget skulle vinna på ökad tydlighet i detta avseende.

¹ Exklusive kärnkraft (inklusive ITER).

² Se sidan 10 andra stycket i <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0519:FIN:SV:PDF>.

³ http://www.oecd.org/document/10/0,3746,en_2649_35845581_40898954_1_1_1_1_0_0.html

5. **Balansen mellan forskar- respektive industridriven forskning är viktig.** Det finns redan nu en nära koppling mellan energitemat i det sjunde ramprogrammet och SET-planens industriinitiativ. Ramprogramfinansiering är en del av de stora finansieringsbehov som redovisats i SET-planens underlag. I EU:s programkommitté har den svenska delegationen framhållit att ramprogrammet måste innehålla möjligheter till forskardriven, ofta långsiktig, forskning som industristyrda program inte säkert prioriterar. Elforsk instämmer i denna uppfattning.
6. **Betydelsen av systemperspektiv på olika nivåer bör stärkas i förslaget.** Effektivare energianvändning påverkar i många fall val av lösningar för tillförsel av energi. Ett sådant exempel är hur kravet på nära-nollenergibygnader till år 2020 påverkar val av energibärare. Ett annat exempel handlar om frågan om användningen av biobränslen – som energibärare respektive som insatsvara inom exempelvis tillverkningsindustrin och byggsektorn.

Samtliga klimateffektiva scenarier i Europeiska Unionens Energifärdplan för 2050 innebär att elens betydelse väntas öka kraftigt inom unionen. Elektricitetens andel förväntas nära dubbleras till nivån 36 – 39 procent av energianvändningen år 2050. Enligt färdplanen förväntas elektriciteten särskilt medverka till en ökad klimateffektivitet för transporter samt för uppvärmning och kylning.

Energieffektivisering i industrin är oftast en systemfråga eftersom industriprocesser sällan ändras enbart av energi- eller klimatskäl. Viktiga systemfrågor finns vidare inom aktuella områden som så kallade smarta elnät och eldrivna transporter.

Energiutveckling sker i komplexa samspel. Utöver samverkan mellan energiomvandling och –användning, påverkas den av utvecklingen av gemensamma europeiska energimarknader, internationella och nationella politiska beslut om lagstiftning och andra regelverk, beskattning och finansiella stödsystem samt inte minst genom samhällelig acceptans av åtgärder. **Forskning och innovationer för regler och andra förutsättningar för effektiva energimarknader är av särskild betydelse.**

EU:s ramprogram har hittills varit ganska teknikinriktade men nu behöver systemfrågor lyftas fram. Mera konkret behöver kommande arbetsprogram ha tydligare ämnen (så kallade «topics») inriktade på systemfrågor på olika nivåer.

Energifrågor finns på flera andra ställen i Horisont 2020 till exempel i samtliga de tre huvudblocken och inom olika delar av blocket Samhälleliga utmaningar. Det är viktigt att finna former för horisontell samverkan mellan de olika delarna av Horisont 2020.

7. **Ambitionen om minskad administrativ börda är välkommen.** Elforsk menar att konsortier med många medlemmar visserligen ökar inslaget av europeiskt samarbete men det kan samtidigt sänka effektiviteten. Det är därför önskvärt att förväntningarna på effektivitet balanseras väl mot ambitionerna om bredd i antalet medverkande länder i konsortier finansierade inom Horisont 2020.
8. **Konflikten mellan EU-finansiering av demonstrationsprojekt och EU:s statsstödsregler bör klarställas.** Frågan är av särskild betydelse genom den förstärkta målsättningen om innovationer och kommersialisering för vilka demonstrationsprojekt är betydelsefulla.
9. **Den nuvarande programkommittén för energi fungerar väl** och Elforsk ser med fördel att den finns kvar med nuvarande och eventuellt tillkommande uppgifter.

Med vänlig hälsning

Svenska Elföretagens Forsknings- och Utvecklings- Elforsk – Aktiebolag

Magnus Olofsson

Verkställande direktör